

THE LAST LIGHT ON

BUNGAD 11

Ang Huling Ilaw na Nakasindi

May malalim na pagkakaiba sa pagitan ng pagkaligtas at ng pananatiling nakatayo.

Ang pagkaligtas ay likas na kilos.

Ang pananatiling nakatayo ay pagpili.

Akala ng marami, iisa ang dalawang bagay na ito.

Hindi totoo iyon.

Ang isang tao ay maaaring makaligtas sa isang bagyo at gugulin ang nalalabi niyang buhay na nakahiga sa kanyang mga guho.

Ang isa naman ay maaaring tumawid sa parehong bagyo, tipunin ang natira, at magpasyang magpatuloy.

Wala sa sugat ang pagkakaiba.

Nasa tindig ang pagkakaiba.

Sa mahabang panahon, naniwala akong usapin ng resulta ang buhay.

Pagkatapos, dumating ang mga pagsubok.

At natuklasan kong ang buhay ay, higit sa lahat, usapin ng pagtitiis.

Moral na pagtitiis.

Emosyonal na pagtitiis.

Pagtitiis ng tao.

May mga taon na tila nakikiisa ang lahat.

Dumarating ang mga tao.

Dumarami ang mga pagkakataon.

Umuunlad ang mga proyekto.

Kahit ang hinaharap ay tila may magiliw na mukha.

Pagkatapos, dumarating ang ibang mga taon.

Naiibang mga taon.

Mga taon na hindi nagtatanong kung ano ang nais mo.

Mga taon na nagtatanong kung ano ang kaya mong tiisin.

Ito ang mga taon na hindi lumilitaw sa mga larawan.

Ang mga taon na walang nagdiriwang.

Ang mga taon na ang pangunahing gawain ay ang magpatuloy na lamang.

Natutunan kong bawat tao ay may isang likhang-isip na punto ng pagguho.

Isang hangganang sinasabi nila sa kanilang sarili.

“Kung mangyari ito, hindi ko kakayanin.”

“Kung mawala sa akin iyon, tapos na ang lahat.”

“Kung dumating ang pagsubok na iyon, guguhon ako.”

Ganoon din ang akala ko.

Pagkatapos, ang buhay, sa karaniwan nitong kabalintunaan, ay nagpapasyang suriin ito.

At kadalasan, may natutuklasan tayong nakagugulat na bagay.

Mas matatag tayo kaysa inakala natin.

Hindi mas malakas.

Mas matatag.

Sa mga bayani ang lakas.

Sa mga karaniwang tao ang katatagan.

Sa mga gumigising sa umaga.

Sa mga patuloy na nagtatrabaho.

Sa mga humaharap sa mga pagpapatingin sa doktor.

Mga bayarin.

Mga responsibilidad.

Mga kawalan.

Mga takot.

At nakahahahanap pa rin ng paraan upang magpatuloy.

Sila ang tunay na mga dalubhasa sa pagkaligtas.

Sa takbo ng aking buhay, nakakilala ako ng mga taong may napakagandang dahilan sana para sumuko.

Higit na marami ang kanilang mga dahilan kaysa sa naging akin kailanman.

Gayunman, nagpatuloy sila.

Hindi dahil optimistiko sila.

Hindi dahil walang muwang sila.

Hindi dahil binalewala nila ang sakit.

Nagpatuloy sila dahil may umaasa sa kanila.

Isang anak na babae.

Isang anak na lalaki.

Isang ina.

Isang asawang lalaki.

Isang asawang babae.

Isang kaibigan.

Isang komunidad.

Ang tungkulin, kung minsan, ay lumilikha ng lakas na hindi taglay ng pagkatao lamang.

Kapag hindi ka nabubuhay para lamang sa iyong sarili, nagiging mas matatag ka.

Hindi mas masaya.

Hindi mas ligtas sa sugat.

Mas matatag.

May punto sa buhay na humihinto kang magtanong sa iyong sarili:

“Bakit ito nangyayari sa akin?”

At nagsisimula kang magtanong sa iyong sarili:

“Ano ang dapat kong gawin ngayon?”

Kapag nangyari ang pagbabagong ito, may nagbabago.

Hindi nawawala ang paghihirap.

Ngunit nawawala ang pangunahing papel nito.

Bumabalik ang entablado sa kilos.

Sa kasalukuyan.

Sa susunod na hakbang.

Sa pagmamasid sa landas na nilakbay, napagtatanto kong ang mga mapagpasyang sandali ay hindi ang mga sandali ng malalaking tagumpay.

Iyon ay ang mga sandali ng malalaking pagtitiis.

Ang mga araw na pagod ako.

Ang mga araw na takot ako.

Ang mga araw na walang sinumang makasisisi sa akin kung sumuko ako.

Gayunman, sa kung anong paraan, nagpatuloy ako.

Hindi laging mahusay.

Hindi laging may gilás.

Hindi laging may tapang.

Ngunit nagpatuloy ako.

Ngayon, hindi ako nagtitiwala sa mga perpektong kuwento.

Hindi ako nagtitiwala sa mga lalaking nagsasabing kailanman ay hindi sila nag-alinlangan.

Hindi ako nagtitiwala sa mga talambuhay na walang lamat.

Sa isang simpleng dahilan.

Hindi sila umiiral.

Bawat tao ay may dalang arkibo ng mga di-nakikitang labanan sa kanyang kalooban.

Ang ilan ay naipanalo.

Ang ilan ay natalo.

Ang ilan ay bukas pa.

Ang kahinugan ay wala sa pag-aalis sa mga ito.

Nasa pagkatutong mamuhay kasama ng mga ito.

Sa paglipas ng panahon, may isa pa akong naunawaan.

Ang mga peklat ay hindi kabaligtaran ng lakas.

Sila ang patotoo ng pag-iral nito.

Walang nakararating sa malayo nang walang marka.

Walang tunay na nakatatawid sa panahon nang walang naiiwang anuman sa daan.

Ang tanong ay hindi kung masusugatan tayo.

Ang tanong ay kung ano ang gagawin natin pagkatapos.

Isasara ba natin ang ating sarili?

Magiging mapait ba tayo?

Magiging mga hukom ba tayo ng mundo?

O patuloy ba tayong maniniwala sa tao sa kabila ng lahat?

Para sa akin, ito ang pinakamahirap na pagsubok.

Hindi ang patuloy na mabuhay.

Kundi ang patuloy na magtiwala.

Ang patuloy na umasa.

Ang patuloy na magtayo.

Ang patuloy na magmahal.

Di-hamak na mas simple ang ipagtanggol ang sarili kaysa manatiling bukas.

Di-hamak na mas simple ang maging mapang-uyam kaysa manatiling handa.

Di-hamak na mas simple ang umatras kaysa patuloy na sumulong.

Gayunman, ang pinakamagandang buhay na nakilala ko ay laging nasa kabilang panig ng takot.

Marahil ito ang tunay na kahulugan ng pananatiling nakatayo.

Hindi ang pagiging di-masusugatan.

Hindi ang pagiging di-magagapi.

Hindi ang pagiging perpekto.

Kundi ang pagtanggap ng hayaan ang mga sugat na magpasya kung sino ang magiging tayo.

Sa paglingon, hindi ko nakikita ang isang lalaking umiwas sa mga bagyo.

Nakikita ko ang isang lalaking tumawid sa mga ito.

Ang ilan, nang mahusay.

Ang ilan, nang hindi maganda.

Ang ilan, nang may naiiwang mga piraso ng kanyang sarili sa loob ng mga ito.

Ngunit tumatawid sa mga ito.

Sa huli, naniniwala akong hinuhusgahan ang bawat pag-iral sa iisang tanong lamang.

Hindi kung gaano kataas ang inakyat mo.

Hindi kung gaano karami ang inari mo.

Hindi kung gaano ka pinarangalan.

Kundi kung ano ang natira nang kinuha na ang lahat ng iba.

Alam ko ang aking sagot.

Hindi ito isang magiting na sagot.

Hindi ito isang pambihirang sagot.

Isa itong sagot ng tao.

Pagkatapos ng mga pagkawala.

Pagkatapos ng mga pagkakamali.

Pagkatapos ng mga karamdaman.

Pagkatapos ng mga paghihiwalay.

Pagkatapos ng mga takot.

Pagkatapos ng panahon.

Nandito pa rin ako.

Nakatayo pa rin.